

51ste vergadering

Dinsdag 6 februari 1996

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Deetman

Tegenwoordig zijn 142 leden, te weten:

Adelmund, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Assen, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Boogaard, Van den Bos, Van Boxtel, Bremmer, Bukman, M.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Deetman, Van Dijke, Dijksma, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Van Erp, Esselink, Essers, Fermina, Gabor, Van Gelder, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Heerma, Van der Heijden, Hendriks, Hessing, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Hoogervorst, Ten Hoopen, De Hoop Scheffer, Houda, Huys, Janmaat, Jeekel, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Keur, Klein Molekamp, Koekkoek, De Koning, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leerkes, Leers, Liemburg, Lilipaly, Van der Linden, Marijnissen, Mateman, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Nijpels-Hezemans, Noorman-den Uyl, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Van der Ploeg, Poppe, Rabbae, Rehwinkel, Reitsma, Remkes, Van Rey, Van 't Riet, Rijpstra, Roethof, Van Rooy, Rosenmeijer, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schutte, Schuurman, Sipkes, Soutendijk-van Appeldoorn, Stellingwerf, Sterk, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Van Traa, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Versnel-Schmitz, Verspagaat, Van der Vlies, Van Vliet, H. Vos, M.B. Vos,

O.P.G. Vos, Van 't Drost, Vreeman, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga, Wolffensperger, Wolters, Woltjer, Ybema, Van Zijl, Zijlstra, Zonneveld en Van Zuijlen,

en de heren Kok, minister-president, minister van Algemene Zaken, Dijkstal, vice-minister-president, minister van Binnenlandse Zaken, Van Mierlo, vice-minister-president, minister van Buitenlandse Zaken, mevrouw De Boer, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw Jorritsma-Lebbink, minister van Verkeer en Waterstaat, de heren Van Aartsen, minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Melkert, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Kohnstamm, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, en Gmelich Meijling, staatssecretaris van Defensie.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

De Jong, Dijksman en Vliegenthart, wegens ziekte;

Rouvoet en Smits, wegens bezigheden elders;

V.A.M. van der Burg, wegens familieomstandigheden.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan

over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, dinsdag 13 februari a.s. bij het begin van de vergadering te behandelen:
- de brief van het Presidium over bijstelling van de Regeling financiële ondersteuning fracties (24586);
- de brief van het Presidium ten geleide van een voorstel voor de raming van de kosten van de parlementaire enquête opsporingsmethoden voor het jaar 1996 (24072, nr. 21).

Ik stel voor, dinsdag 13 februari a.s. te stemmen over:
- het wetsvoorstel Instellingsregeling voor het Centraal bureau en de Centrale commissie voor de statistiek (Wet op het Centraal bureau en de Centrale commissie voor de statistiek) (23576).

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Blaauw.

De heer **Blaauw** (VVD): Voorzitter! Wij hebben een brief ontvangen van de minister van Buitenlandse Zaken naar aanleiding van de mogelijke toetreding van Rusland tot de Raad van Europa. Die brief kwam wel wat laat. Hij werd vrijdag om zes uur afgeleverd. Op het ministerie weten ze dan dat je hem bijna niet meer "vangt" in het weekend. Maar goed, dat dargelaten. Ik heb begrepen dat

Voorzitter

het onderwerp deze week op de agenda staat van het overleg van de permanente vertegenwoordigers in Straatsburg. Mijn fractie vindt het van belang dat de Kamer zich ook nog over deze brief kan buigen en daar zo nodig een motie aan kan verbinden. Aanvankelijk dachten wij dat dit in een algemeen overleg zou kunnen. Gezien het tijdschema en het reisprogramma van de minister lijkt ons dat echter niet zo goed mogelijk. Ik verzoek u, de brief op de agenda te plaatsen om daar zo mogelijk nog hedenavond over te kunnen debatteren. Dan kan morgen bij aanvang van de vergadering worden gestemd over moties, zo die worden ingediend, zodat een ieder weet hoe de Kamer denkt over dit onderwerp.

De heer **Van der Linden** (CDA): Voorzitter! Ik ondersteun dat verzoek en ik verzoek de regering om ook de vragen die wij schriftelijk hebben gesteld, die niet in de brief worden beantwoord, nog vóór hedenavond te beantwoorden.

De heer **Van den Bos** (D66): Ik heb er geen bezwaar tegen, maar ik zie niet in waarom wij vanavond geen algemeen overleg kunnen hebben. Waarom moet er per se vanavond een plenair debat plaatsvinden?

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Ik ondersteun het verzoek van collega Blaauw. Ik zie niet in waarom er eerst een algemeen overleg zou moeten plaatsvinden. Wij moeten het toch ook plenair behandelen. Het lijkt mij dus het meest voor de hand te liggen om meteen een plenair debat te voeren.

De heer **Valk** (PvdA): Ook van onze kant is er geen bezwaar tegen een debat over dit onderwerp vanavond.

De heer **Hendriks**: Ook ik steun gaarne het verzoek van de heer Blaauw. Ik betreur het alleen dat het allemaal zo snel gebeurt. Wij hebben een permanente vertegenwoordiger bij de Raad van Europa, de heer Gualthérie van Weezel, die ik hier graag bij wil betrekken.

De **voorzitter**: Ik stel in de eerste plaats formeel vast dat wij in deze zaal alleen en uitsluitend onderling of met ministers en staatssecretarissen, met de regering dus, debatteren. In de tweede plaats stel ik vast

dat de Kamer het verzoek van de heer Blaauw ondersteunt. Ik stel voor, het verzoek van de heer Blaauw in te willigen.

Ik zal nu de vraag van de heer Van den Bos beantwoorden. Lettend op de agenda van de minister en op de tijden waarop wij besluiten moeten nemen, gegeven het feit dat wij vandaag bijeen zijn en morgen om 13.00 uur opnieuw en gegeven het feit dat er rekening mee moet worden gehouden dat na het algemeen overleg mogelijk toch om een plenair debat met een stemming wordt gevraagd, en vanwege de grote tijdsdruk, lijkt het mij het handigste en het verstandigste om vanavond dat debat te hebben. Hierbij doe ik niets af aan de opmerking van de heer Van den Bos. Ik heb het vermoeden ± ik zeg het heel voorzichtig ± dat, indien de Kamer erover wil praten, de minister zich door dit besluit het meest tegemoetgekomen voelt in zijn agenda.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, de spreektijden vast te stellen op vijf minuten per fractie.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Lansink.

De heer **Lansink** (CDA): Voorzitter! Blijkens persberichten van vorige week heeft minister De Boer vorige week een informele top van zeven Europese ministers voor milieu belegd over de vraag of een groter draagvlak voor de ecotax mogelijk is. Ik ben er zeer benieuwd naar wat die top heeft opgeleverd, ook omdat wij hier nadere besluiten moeten nemen over de voortzetting van dit middel. Ik vraag u of de minister ons in een brief kan inlichten over de uitkomsten van die informele top.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Middel.

De heer **Middel** (PvdA): Voorzitter!

Gisteren bereikte ons het bericht dat onderzoek uitwijst dat de werkloosheid onder erkende en dus toegelaten vluchtelingen in ons land schrikbarend hoog is. Gesproken werd over cijfers die vier keer zo hoog zijn als die voor andere migranten en tien keer zo hoog als die voor autochtone Nederlanders, terwijl het opleidingsniveau van erkende vluchtelingen gemiddeld hoger is dan dat van de Nederlandse bevolking en de bereidheid om aan de slag te gaan, bij hen alom aanwezig lijkt te zijn. De fractie van de Partij van de Arbeid is verontrust over deze berichten en vraagt de regering om een brief waarin niet alleen op dit probleem wordt ingegaan, maar ook op aspecten zoals arbeidsbemiddeling, scholing en niet te vergeten diploma-vergelijking.

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter! Namens de fractie van D66 ondersteun ik dit verzoek graag. Het zijn alarmerende berichten en ik denk dat wij zo snel mogelijk duidelijkheid moeten krijgen.

De heer **Van Dijke** (RPF): Voorzitter! Namens de fractie van de RPF sluit ik mij bij de vorige sprekers aan. Ik ondersteun het verzoek graag.

De heer **Rijpstra** (VVD): Voorzitter! Ook mijn fractie ondersteunt het verzoek van de heer Middel graag.

De heer **Janmaat** (CD): Mijnheer de voorzitter! Ook wij willen graag uitleg van de regering op dit punt. Wij willen dan eveneens van de regering horen hoe zij, gezien dit geweldige probleem, meent te kunnen doorgaan met het vergroten van dit probleem met tienduizenden per jaar.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer De Cloe.

De heer **De Cloe** (PvdA): Voorzitter! Ik heb gezien dat het referendum niet op de agenda van deze week is opgevoerd. Is het de bedoeling dat het volgende week op de agenda komt te staan?

Voorzitter

De **voorzitter**: Dat hangt van het verloop van deze week af. Deze week was er door de spreektijden die gevraagd zijn, absoluut geen tijd voor. Er zijn ook nog wat punten van Binnenlandse Zaken overgelopen. Ik kan u verzekeren dat dit punt de intense aandacht heeft bij de planning van de agenda.

De heer **De Cloe** (PvdA): Betekent dit dat hierin voorzien wordt in de planning van volgende week?

De **voorzitter**: Ik wil u nu niets toezeggen. Wij hebben vandaag, morgen en overmorgen te vergaderen. U hebt zoëven al gezien dat er al weer punten aan de agenda van deze week zijn toegevoegd. Hadden wij vorige week het wetsvoorstel over Rotterdam kunnen voltooien, dan hadden wij ongetwijfeld deze week over het referendum gesproken.

De heer **De Cloe** (PvdA): Als het wetsvoorstel over Rotterdam deze week wordt afgerond, komt het referendum dus volgende week?

De **voorzitter**: U weet dat ik hierbij een voorbehoud moet maken. Er zijn ook andere commissies die prioriteiten hebben. Er worden wel eens punten met spoed plenair aan de agenda toegevoegd. Het heeft de hartelijke aandacht; u begrijpt best wat ik bedoel.

De heer **De Cloe** (PvdA): Tussen de behandeling van het referendum en die van Rotterdam hier in de Kamer is er in ieder geval geen verband?

De **voorzitter**: Nee, maar ik weet nog niet wat morgen en overmorgen aan nieuws opleveren.

Ik stel voor, de voortzetting van de behandeling van wetsvoorstel 22160 te verschuiven van vanavond naar donderdagmiddag, zodat wij vanavond het debat kunnen houden over de toelating van Rusland tot de Raad van Europa.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Indien vanavond moties worden ingediend ± de heer Blaauw heeft dat aangekondigd ± moet de Kamer er, lettend op de tijdsdruk, rekening mee houden dat morgenmiddag bij het begin van de vergadering daarover gestemd zal worden.

De heer **Van Middelkoop** (GPV): Voorzitter! U zei zoëven dat de behandeling van de Wet energie-distributie naar donderdagmiddag gaat. Ik heb argumenten die ik niet durf te noemen, maar u kent ze, om u te vragen of het niet mogelijk is om die behandeling naar donderdagochtend of ergens in de loop van woensdag te verschuiven. Donderdagmiddag is het meest beroerde tijdstip dat u voor mij had kunnen bedenken.

De **voorzitter**: Ik heb problemen met uw opmerking, omdat de plenaire vergadering voor gaat. Er zijn ook voor deze week heel wat wensen. Ik kan u op dit punt dan ook niets beloven, integendeel zelfs, kijkend naar de problemen die er zijn en die wij tot nu toe redelijk hebben opgelost.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Van der Linden aan de minister-president over **de uitspraken van bondskanselier Kohl over Europa en de Britse reacties hierop**.

De heer **Van der Linden** (CDA): Mijnheer de voorzitter! De politieke discussie in de EU begint nu op scherp te komen. Schöubler heeft in Davos nog een keer nadrukkelijk aangegeven dat wij op een crisis dreigen af te stevenen. Bondskanselier Kohl heeft in Leuven een pleidooi gehouden voor versnelde Europese integratie. Hij heeft er ook voor gewaarschuwd het langzaamste schip niet de snelheid van de vloot te laten bepalen. De reactie uit officiële Engelse kringen is zeer heftig geweest. In Turijn, zo kondigde de minister van buitenlandse zaken van het Verenigd Koninkrijk aan, zullen zij zich teweest stellen tegen verdere integratie. Tevens kondigen zij aan, op een aantal vitale elementen het vetorecht te hanteren.

De **voorzitter**: Mag ik om enige stilte verzoeken, zodat wij het formele gedeelte allemaal kunnen volgen. Dit pand is zo groot dat gesprekken ook elders kunnen plaatsvinden, ofschoon u geacht wordt, hier aanwezig te zijn.

De heer **Van der Linden** (CDA): Voorzitter! De beschuldigingen aan het adres van Kohl van officiële Engelse zijde liegen er niet om. Hij heeft het contact met de realiteit verloren; hij blijft als een waanzinnige vasthouden aan het idee van een geïntegreerd Europa; de grootheidswaan van Kohl is een bedreiging voor de stabiliteit in het Westen. Howard gaat zelfs verder als hij zegt dat Londen op de conferentie van Turijn op een aantal vitale onderdelen het veto zal uitspreken. Tevens is er een oproep van Britse zijde om de oppositie tegen de opvattingen van Kohl te bundelen. Ik wil de minister-president de volgende vragen stellen.

1. Zou de minister-president willen reageren op en stelling willen nemen tegen de oproep van Britse zijde?

2. Wil de minister-president in deze discussie ook als hoofd van de Nederlandse regering klip en klaar stelling nemen omdat die discussie in alle hevigheid in Turijn zal terugkomen?

3. Morgen vindt de Benelux-top plaats. Zou de minister-president ook daar dit onderwerp op de agenda willen plaatsen om zodoende tot een gemeenschappelijke uitspraak te komen?

4. Is deze discussie geen zeer ernstige belasting van de voorbereiding van de IGC in Turijn?

Minister **Kok**: Mijnheer de voorzitter! De Duitse bondskanselier heeft in de afgelopen dagen en maanden bij verschillende gelegenheden in de bondsdag, in Leuven bij het aanvaarden van een eredoctoraat en tijdens de zogenaamde Wehrkundetag in München uiting gegeven aan zijn vurige voorkeur om op een historisch moment het tempo van verdere Europese integratie niet te laten verslappen. Hij doet dat met een zekere regelmaat, ook onder verwijzing naar de omstandigheden die tientallen jaren geleden aan de Europese integratie ten grondslag lagen en hij verwijst daarbij naar het risico, dat straks de basis voor duurzame vrede en stabiliteit in Europa onvoldoende is als nu historische kansen niet worden benut.

De afgelopen dagen is met name op zijn uitspraken over "een zaak van oorlog of vrede" en over het langzaamste schip dat niet de